

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

นายปรีชา มีพงษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

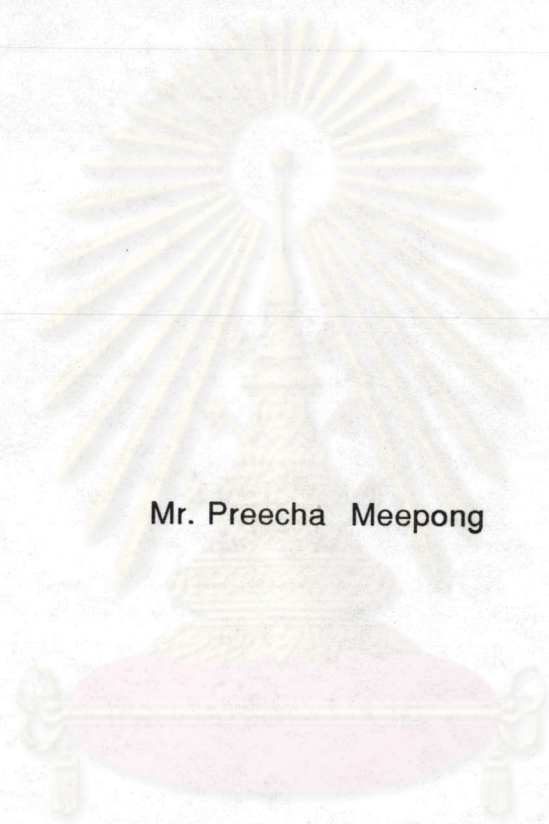
ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-979-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17082870

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF ADMINISTRATION IN ELEMENTARY
SCHOOLS OF THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY
PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION TWELVE

Mr. Preecha Meepong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

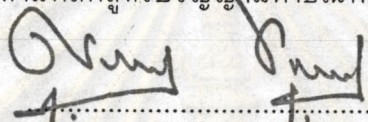
ISBN 974-635-979-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

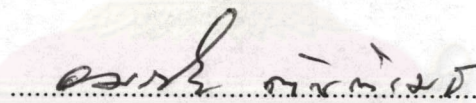
โดย นายปรีชา มีพงษ์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

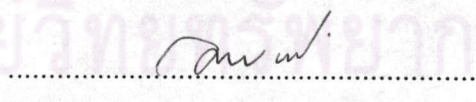

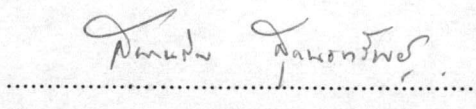
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปรีชา มีพงษ์ : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF
ADMINISTRATION IN ELEMENTARY SCHOOLS OF THE EXPANSION OF BASIC
EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION TWELVE)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์, 213 หน้า. ISBN 974-635-979-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถม
ศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน
330 คน ครู-อาจารย์ จำนวน 330 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 660 คน
แบบสอบถามที่ใช้แบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ตามกรอบของการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่โรงเรียนจัดได้เหมาะสมแล้ว ได้แก่ เอกสารหลักสูตร การจัดครู
เข้าสอน การนิเทศบุคลากร การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การรักษาความปลอดภัย การจัดทำแผนผัง
อาคารสถานที่ และสำรวจความต้องการความร่วมมือของชุมชน ส่วนปัญหาที่ โรงเรียนควรจัดทำ
หรือปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณ ขาดผู้นิเทศบางสาขา ขาดงบประมาณ
การดำเนินงานกิจการนักเรียน ไม่มีงบประมาณจ่ายบุคลากรที่อยู่เวรยาม ขาดอาคารประกอบและ
อาคารเรียน และเวลาไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา ..บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา ..2539.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C842136 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : STATE AND PROBLEMS/ ADMINISTRATION/ ELEMENTARY
SCHOOLS/ EXPANSION OF BASIC EDUCATION

PREECHA MEEPONG : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF
ADMINISTRATION IN ELEMENTARY SCHOOLS OF THE EXPANSION OF BASIC
EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION
TWELVE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D. 213 PP.
ISBN 974-635-979-7

The purpose of this research was to study the state and problems of
administration in elementary schools of the expansion of basic education
opportunity project under the jurisdiction of the Office of the National Primary
Education Commission, educational region 12. The subject answering the
questionnaire was 330 school administrators and 330 teachers. The total
number of the subject was 660. The questionnaire was divided into three parts
according to the administrative task implemented in the schools.

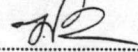
The results of the study indicated that schools had properly organized the
following : curriculum materials, teaching staff; personnel supervision; parents
orientation; building plan; cooperation from community.

While the areas that needed to be provided or improved in each area
included the following : lack of personnel; insufficient budget; lack of supervisors in
some area; insufficient budget for student activities; inadequate building;
inappropriate time to organize school activities.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จเป็นอย่างดียิ่งจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขอย่างละเอียดทุกขั้นตอนจนสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวันชม ชินะตั้งกูร ดร.สงบ ลักษณะ และนายนิรันดร์ บรรดาศักดิ์ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ยิ่งในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณท่านผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาตามโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ทุกท่านที่กรุณาช่วยตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนภาควิชาบริหารการศึกษา และครู-อาจารย์ทุก ท่านที่ให้ความรู้และคำสั่งสอนแก่ผู้วิจัย จนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ภรรยา บุตร และเพื่อน ๆ สาขา บริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา นอกจากนี้ ต้องขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ด้วยส่วนหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปรีชา มีพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายและขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา	11
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน	
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	33
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 12	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	154
	สรุปผลการวิจัย	156
	อภิปรายผล	160
	ข้อเสนอแนะ	168
	รายการอ้างอิง	170
	ภาคผนวก	174
	ภาคผนวก ก	175
	ภาคผนวก ข	192
	ประวัติผู้วิจัย	213

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	52
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	55
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่งในปัจจุบัน วุฒิการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์ ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน	58
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดหา เอกสารหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน	63
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับปรุง หลักสูตรสำหรับใช้ในโรงเรียน	64
6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจหลักสูตรและนำไปใช้	66
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดครู เข้าสอน	68
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการให้ครู ใช้สื่อการเรียนการสอน	70
9	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมครู ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผล	72
10	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการสอน ซ่อมเสริม	74
11	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมให้ครู จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	75
12	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลการ ประเมินการปฏิบัติงานมาใช้ในการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศบุคลากร	79
14	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการดำรงรักษาบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน	80
15	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำเขตบริการ	82
16	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำสำมะโนนักเรียน	84
17	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเกณฑ์-การรับเด็กเข้าเรียน	86
18	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประชุมเทศบาลผู้ปกครอง	88
19	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการสุขภาพ	90
20	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการแนะแนว	92
21	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการอาหารกลางวัน	93
22	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบงานสารบรรณ	95
23	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดทำงานทะเบียน	97
24	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในอาคารสถานที่	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	100
26	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับงานพัสดุ	101
27	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ..	103
28	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน	105
29	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น	107
30	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความร่วมมือจากชุมชน/หน่วยงานอื่น	108
31	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องหลักสูตร	111
32	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปรับปรุงหลักสูตร	112
33	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้	113
34	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดครูเข้าสอน	114
35	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาสื่อการเรียนการสอน	116
36	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการวัดผลประเมินผล	118
37	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหากิจกรรมส่งเสริมการสอน	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
38	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการ ประชุมอบรมทางวิชาการ	121
39	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัด บุคลากรเข้าปฏิบัติงาน	123
40	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการ ควบคุมกำกับติดตามและนิเทศบุคลากร	125
41	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการ ธำรงรักษาบุคลากร	126
42	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	127
43	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัด ทำเขตบริการ	128
44	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัด ทำสำมะโนนักเรียน	130
45	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการ เกณฑ์-การรับเด็กเข้าเรียน	131
46	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปฐม นิเทศผู้ปกครอง	132
47	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัด บริการสุขภาพ	133
48	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัด บริการแนะแนว	134
49	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัด อาหารกลางวัน	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
50	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหางานทะเบียนและรายงาน	136
51	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการรักษาความปลอดภัยในอาคารสถานที่	138
52	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการประชาสัมพันธ์	140
53	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหางบประมาณ	142
54	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาพัสดุ...	144
55	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเงินและบัญชี	146
56	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอาคารสถานที่	148
57	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการชุมชน	150
58	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการร่วมกิจกรรมของชุมชน	152
59	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น	153

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารงานศูนย์อำนวยการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับกรม	37
2	โครงสร้างการบริหารงานศูนย์อำนวยการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับกรม	41
3	โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานขยายโอกาสทางการศึกษาชั้น พื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	43

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย